

МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра права та публічного адміністрування

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

В.о. завідувача кафедри

Черних Є.М.

20 20 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВКІП 2.2.2 КОРПОРАТИВНЕ ТА КОНКУРЕНТЕ ПРАВО

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Освітньо-професійна програма Право
(назва)

Спеціальність 081 Право
(код та найменування спеціальності)

Спеціалізація _____
(назва спеціалізації)

Факультет економіко-правовий
(назва факультету)

2020–2021 навчальний рік

Робоча програма

Корпоративне та конкурентне право

(назва навчальної дисципліни)

для здобувачів вищої освіти ОПІ «Право»

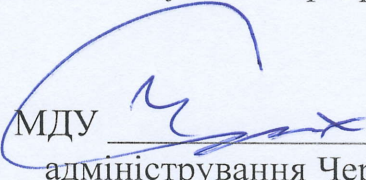
Спеціальності 081 Право

Розробник: к.ю.н., доцент кафедри права та публічного адміністрування
Топузов В.І.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри права та публічного адміністрування Маріупольського державного університету

Протокол від «28» серпня 2020 року № 1

В.о. завідувача кафедри права та публічного адміністрування

МДУ к.ю.н., доцент, доцент кафедри права та публічного адміністрування Черних Є.М.

«28» 08 2020 року

©Топузов В.І., 2020 рік

©МДУ, 2020 рік

Опис предмета навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - 4	Галузь знань Юридичні науки	За вибором	
	Напрямок підготовки		
Модулів - 3	Спеціальність (професійне спрямування): 08 Право	Рік підготовки:	
Змістових модулів - 2		2 й	2 й
Індивідуальне науково-дослідне завдання: Реферат.		Семестр	
Загальна кількість годин - 120		1й	1й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних - 40 самостійної роботи студента - 78	Освітньо-кваліфікаційний рівень: Магістр	Лекції	
		20 год.	10 год.
		Практичні, семінарські	
		20 год.	6 год.
		Самостійна робота	
		78 год.	78 год.
		Індивідуальні завдання: 2 год.	
Вид контролю: Залік	Вид контролю: Залік		

Мета та завдання навчальної дисципліни

Вивчення курсу "Корпоративне та конкурентне право" - складова частина єдиного навчального процесу по підготовці висококваліфікованих спеціалістів-юристів для підприємств, установ і організацій різної форми власності.

МЕТА ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ: є підготовка фахівців правознавців високої кваліфікації, що мали б змогу оволодіти системою теоретичних знань, набути практичних навичок застосування норм, що регулюють норми корпоративного та конкурентного права. Кінцевою метою є засвоєння сутності корпоративного та конкурентного права, його понятійного апарату та придбання практичних навичок у застосуванні норм корпоративного та конкурентного законодавства

ЗАВДАННЯ КУРСУ: Завданнями викладання дисципліни "Корпоративне та конкурентне право" є:

- набуття студентами системи знань про відносини, що регулюються корпоративним та конкурентним правом.
- ознайомлення з основними інститутами, конструкціями корпоративного та конкурентного права на підставі догматичних уявлень та нормативних актів;
- визначення зв'язків між інститутами та нормами корпоративного та конкурентного права та інститутами інших галузей права;
- оволодіння еволюційної трансформації в уявленнях про предмет та роль корпоративного та конкурентного права в сучасному суспільстві.

МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ: навчальна дисципліна «Корпоративне та конкурентне право» належать до вибіркової навчальної дисципліни професійної підготовки освітньо-професійної програми Право спеціальності 081 Право освітнього рівня «Магістр».

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні знати:

- предмет та метод корпоративного та конкурентного права
- суб'єктів корпоративного та конкурентного права та їх основні права та обов'язки.
- основні категорії конкурентного права та вміння розкривати їх зміст;
- основні положення нормативно-правових актів, що регулюють конкурентні правовідносини;
- повноваження Антимонопольного комітету України;
- правила та особливості проведення перевірок антимонопольними органами;
- можливі шляхи захисту від недобросовісної конкуренції та санкції за її вчинення;
- основні правила щодо правильного застосування процесуальних норм законодавства про захист економічної конкуренції;
- особливості відповідальності за вчинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції;
- поняття та види корпорацій в Україні;
- поняття та правової природи корпоративних правовідносин, правових підстав їх виникнення та припинення;
- принципи корпоративного права;
- поняття та класифікації корпоративних прав, порядку їх здійснення;
- поняття та класифікації органів управління господарського товариства;
- поняття відповідальності в корпоративних правовідносинах;
- порядок здійснення державою своїх корпоративних прав;
- особливості судових та позасудових форм захисту корпоративних прав;
- основні поняття корпоративного права зарубіжних країн та Європейського Союзу;

- порядок здійснення суб'єктами корпоративних правовідносин своїх корпоративних прав;
- положення чинного законодавства при вирішенні ситуаційних задач щодо правового становища корпорацій.

вміти:

- оперувати основними положеннями корпоративного та конкурентного законодавства;
- аналізувати юридичну літературу в сфері корпоративного та конкурентного права;
- бути обізнаним з основними теоретичними та практичними проблемами корпоративного та конкурентного права;
- розрізняти правопорушення в сфері захисту економічної конкуренції;
- складати документи до антимонопольних органів;
- здійснювати пошук норм права, які регулюють захист економічної конкуренції в Україні
- давати характеристику тим чи іншим діям юридичної особи, які пов'язані з нормами конкурентного законодавства та вирішувати інші практичні завдання застосовуючи норми законодавства.
- визначати порогові показники для концентрації та узгоджених дій юридичних осіб
- аналізувати інші положення законодавства України що регулює діяльність антимонопольного комітету України та суб'єктів конкурентної діяльності;
- застосовувати норми міжнародних договорів та судову практику;
- давати юридичної оцінки обсягу корпоративних прав та обов'язків;
- складати проекти локальних (корпоративних) нормативних актів та процесуальних документів, що використовуються під час захисту корпоративних прав;
- виявляти можливі варіанти поведінки учасників корпоративних відносин.

Програма побудована за вимогами кредитно-трансферної системи організації навчального процесу у вищих навчальних закладах та узгоджена з примірною структурою змісту навчального курсу, рекомендованою Європейською Кредитно-Трансферною Системою (ECTS).

Програма складається з двох змістовних модулів:

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ФУНКЦІОНАЛЬНИХ МОДУЛІВ

Змістовий теоретичний модуль - це виклад змісту навчальної дисципліни у формі лекцій.

Змістовий практичний модуль - це проведення семінарських та практичних занять з рейтинговою оцінкою знань студентів.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

Тема №1. Поняття, система та завдання конкурентного права. Конкурентне законодавство зарубіжних країн

Історичний аспект виникнення необхідності захисту конкуренції та регулювання монополій в умовах ринкової економіки.

Поняття і предмет конкурентного права як галузі права. Місце конкурентного права в системі права України. Системно-структурна характеристика конкурентного права. Основні завдання і принципи конкурентного права. Інститути конкурентного права. Норми конкурентного права (поняття, форми виразу, юридичні властивості), їх класифікація.

Законодавче та нормативно-правове регулювання у сфері конкуренції та монополій. Положення Конституції України як гарант здійснення державної політики щодо захисту

конкуренції. Законодавча та нормативно-правова база, яка є основою державної політики захисту конкуренції, регулювання монополій.

Законодавство про конкуренцію провідних зарубіжних країн.

Концептуальні засади формування конкурентного законодавства в різних країнах світу. Антикартельне законодавство США. Конкурентне законодавство країн Європи. Конкурентне законодавство Японії. Міжнародно-правовий захист економічної конкуренції.

Історія та правові основи діяльності антимонопольних органів зарубіжних країн з розвинутою ринковою економікою.

Тема №2. Законодавче та організаційне забезпечення конкурентної політики в Україні. Державний контроль за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції

Об'єктивна необхідність конкурентної політики. Суть, цілі та напрямки конкурентної політики держави. Конкурентна політика як складова державного регулювання суспільно-економічних процесів.

Система органів захисту конкуренції. Статус та повноваження у сфері захисту конкуренції — органів загальної компетенції, органів спеціальної компетенції та органів, які мають окремі повноваження щодо конкуренції. Система органів Антимонопольного комітету України (АМК) та їх роль у становленні ринкових відносин у регіонах України та державі загалом. Статус і повноваження Голови АМК, державних уповноважених АМК, адміністративних колегій, голови територіального відділення, центрального апарату Комітету та апарату територіальних відділень. Відносини АМК з іншими державними органами, які здійснюють вплив на конкурентну політику. Організаційне, кадрове, наукове, матеріально-технічне та фінансове забезпечення діяльності системи органів АМК.

Поняття державного контролю за дотриманням конкурентного законодавства. Види державного контролю в сфері конкуренції. Попередній контроль. Поточний контроль. Наступний контроль.

Тема №3. Узгоджені дії суб'єктів господарювання. Правові засади контролю за економічною концентрацією

Поняття, сутність, класифікація узгоджених дій суб'єктів господарювання. Юридична сутність узгоджених дій суб'єктів господарювання. Правомірні та неправомірні узгоджені дії суб'єктів господарювання. Види неправомірних угод.

Дозвіл на узгоджені дії суб'єктів господарювання. Орган влади, що уповноважений надавати дозвіл на здійснення узгоджених дій суб'єктів господарювання. Заява про надання дозволу на узгоджені дії, її розгляд.

Заява про надання попередніх висновків стосовно узгоджених дій та про надання висновків щодо кваліфікації дій суб'єктів господарювання.

Узгоджені дії суб'єктів господарювання, що потребують одержання попередньої згоди та дії, що не потребують одержання попередньої згоди.

Об'єктивна необхідність контролю за концентрацією суб'єктів господарювання як фактор формування та захисту конкурентного середовища в Україні. Світові тенденції зливів і поглинань. Процеси поглинання компаній в Україні. Визначення основних понять у процедурі надання дозволу АМК на концентрацію. Удосконалення законодавчої бази контролю за концентрацією. Процедура розгляду заяв про концентрацію. Практика роботи АМК у процесі здійснення контролю за концентрацією. Попередні висновки Комітету щодо намірів здійснення концентрації. Заборони на концентрацію. Розгляд справ про концентрацію. Розмежування повноважень органів АМК при прийнятті рішень по справах. Можливість надання дозволу АМК на концентрацію за умови виконання певних зобов'язань. Концентрація за участю іноземних інвесторів. Врахування можливого позитивного соціально-економічного ефекту при наданні дозволу Кабінетом Міністрів України. Випадки здійснення концентрації за участю монополій.

Тема №4. Регулювання монополій

Характерні риси монополій. Види монополій. Класифікація монополій залежно від території, за ступенем охоплення ринків, характером та причинами виникнення. Причини формування монополій. Діалектика взаємозв'язку конкуренції та монополізму. Закон

монополізації суспільного виробництва. Принципова відмінність причин виникнення монополій в розвинених ринкових країнах та соціалістичній плановій економіці. Специфічні риси монополізації української економіки.

Аналіз товарних ринків. Методика визначення монопольного становища підприємців на ринку. Статус і роль переліків монополістів у процедурі розгляду справ та антимонопольному регулюванні. Загальний стан монополізму в Україні. Поняття і структура ринку. Класифікація основних типів (моделей) ринків. Збирання, аналіз та використання інформації щодо ринку. Визначення та дослідження товарних, географічних та часових меж ринку. Суб'єкти ринку, реальні та потенційні конкуренти. Визначення, дослідження та шляхи усунення бар'єрів, що перешкоджають вступу на ринок потенційним конкурентам.

Суб'єкти природних монополій. Державне регулювання суб'єктів природних монополій, сфери діяльності суб'єктів природних монополій. Органи, що здійснюють регулювання суб'єктів природних монополій, їх завдання, функції та повноваження. Компетенція щодо визначення монопольного становища суб'єкта господарювання на ринку.

Поняття природної монополії. Суб'єкти природних монополій, їх правовий статус. Державне регулювання діяльності суб'єктів природних монополій. Інструменти регулювання природних монополій. Відповідальність суб'єктів в природних монополіях.

Тема №5. Монополістичні правопорушення. Відповідальність за порушення конкурентного законодавства

Поняття, склад, основні види порушень конкурентного законодавства.

Антиконкурентні узгоджені дії суб'єктів господарювання. Зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку. Неправомірні угоди між суб'єктами господарювання. Види дискримінаційних дій відносно суб'єктів господарювання. Недобросовісна конкуренція. Обмеження конкуренції по горизонталі. Обмеження конкуренції по вертикалі. Монопольна ціна. Створення перешкод суб'єктам господарювання у процесі конкуренції.

Антиконкурентні дії органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю. Поняття неправомірних переваг у конкуренції. Неправомірне збирання, розголошення та використання відомостей, що є комерційною таємницею суб'єкта господарювання.

Поняття недобросовісної конкуренції. Законодавство про запобігання недобросовісній конкуренції. Етапи формування українського законодавства про захист від недобросовісної конкуренції. Види та форми недобросовісної конкуренції.

Неправомірне використання ділової репутації суб'єкта господарювання. Неправомірне використання чужих позначень, рекламних матеріалів, упаковки. Неправомірне використання товару іншого виробника. Копіювання зовнішнього вигляду виробу. Порівняльна реклама.

Створення перешкод суб'єктам господарювання у процесі конкуренції та досягнення неправомірних переваг у конкуренції. Дискредитація суб'єктам господарювання. Купівля-продаж товарів, виконання робіт, надання послуг із примусовим асортиментом. Схиляння до бойкоту суб'єктам господарювання. Схиляння постачальника до дискримінації покупця (замовника). Підкуп працівника постачальника та підкуп працівника покупця (замовника). Досягнення неправомірних переваг у конкуренції. Поширення інформації, що вводить в оману.

Неправомірне збирання, розголошення та використання комерційної таємниці. Неправомірне збирання комерційної таємниці. Розголошення комерційної таємниці. Схиляння до розголошення комерційної таємниці. Неправомірне використання комерційної таємниці.

Розгляд справ про порушення конкурентного законодавства. Органи та посадові особи, уповноважені здійснювати розгляд справ про порушення конкурентного законодавства, підвідомчість справ. Докази і доказування у справі. Підстави для початку розгляду справи про порушення конкурентного законодавства. Особи, які беруть участь у справі, їх права та обов'язки. Заява про порушення конкурентного законодавства та її розгляд. Розгляд та рішення у справах про порушення конкурентного законодавства. Визнання рішень у справах недійсними, перегляд рішень у зв'язку з нововиявленими обставинами. Оскарження та виконання рішень у справах про порушення конкурентного законодавства. Порядок

виконання та оскарження рішень Антимонопольного комітету України, його територіальних відділень.

Основні види відповідальності за порушення законодавства про захист економічної конкуренції та особливості застосування кожного з них.

Відповідальність суб'єктів господарювання, керівників і посадових осіб органів влади та місцевого самоврядування. Відповідальність за порушення конкурентного законодавства, вчиненого шляхом здійснення антиконкурентних узгоджених дій. Відповідальність за порушення конкурентного законодавства, вчиненого шляхом зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку. Відповідальність за порушення конкурентного законодавства, вчиненого шляхом антиконкурентних дій органів державної влади, місцевого самоврядування, адміністративно-господарського управління та контролю. Відповідальність за порушення конкурентного законодавства, вчиненого шляхом здійснення узгоджених дій без згоди органів Антимонопольного комітету. Відповідальність за інші порушення конкурентного законодавства. Відповідальність за неподання, несвоєчасне подання або подання завідомо недостовірної інформації органам Антимонопольного комітету України. Відповідальність посадових осіб Антимонопольного комітету України та його територіальних відділень за вчинення посадових правопорушень та злочинів.

Види відповідальності, передбачені чинним законодавством за порушення правил добросовісної конкуренції. Порядок застосування санкцій за порушення законодавства щодо захисту від недобросовісної конкуренції.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2

Тема 6. Поняття та предмет корпоративного права.

Поняття «корпорація» та його етимологія. Основні ознаки та види корпорацій.

Поняття корпоративного права. Предмет корпоративного права. Поняття та правова природа корпоративних правовідносин. Правові підстави виникнення та припинення корпоративних правовідносин.

Елементи корпоративних правовідносин. Суб'єкти корпоративних правовідносин.

Об'єкти корпоративних правовідносин.

Принципи корпоративного права. Джерела корпоративного права, їх характеристика.

Значення локальних (корпоративних) нормативних актів.

Тема 7. Поняття, правова природа та види корпоративних відносин

Корпоративні відносини: поняття, правова природа, ознаки, види. Методи правового регулювання корпоративних відносин.

Корпоративні інтереси (загальні, групові, індивідуальні). Поняття конфлікту інтересів та правові механізми їх розв'язання.

Корпоративні права та обов'язки. Поняття, ознаки, правова природа корпоративних прав. Види корпоративних прав.

Корпоративні обов'язки. Відповідальність за невиконання/неналежне виконання таких обов'язків.

Зловживання корпоративними правами.

Тема 8. Поняття, ознаки та види юридичних осіб корпоративного типу

Поняття юридичної особи корпоративного типу.

Ознаки юридичної особи корпоративного типу.

Види юридичних осіб корпоративного типу:

за характером діяльності (суб'єкти господарювання та суб'єкти організаційно-господарських повноважень);

за організаційно-правовою формою (господарські товариства, кооперативи, господарські об'єднання);

за сферою діяльності (виробнича, банківська, страхування, біржова, інноваційна, спільне інвестування тощо);

за критерієм мети діяльності (комерційні корпорації та некомерційні корпорації).

Тема 9. Створення юридичних осіб корпоративного типу. Загальні засади

створення юридичних осіб корпоративного типу.

Порядок створення юридичної особи корпоративного типу шляхом заснування. Правове становище засновника/засновників.

Установчі документи юридичних осіб корпоративного типу.

Створення юридичних осіб корпоративного типу шляхом поділу, виділу, злиття, приєднання, перетворення.

Майнова основа господарювання юридичних осіб корпоративного типу.

Тема 10. Корпоративні права та обов'язки учасників юридичних осіб корпоративного

Поняття та класифікація корпоративних прав. Порядок виникнення та припинення корпоративних прав та обов'язків учасника господарського товариства.

Зміст корпоративних прав. Межі здійснення корпоративних прав.

Право на участь в управлінні товариством. Право на одержання прибутку (дивідендів) товариства. Право учасника одержувати інформацію про діяльність товариства. Право на одержання частки активів при ліквідації товариства. Поняття корпоративних обов'язків та їх виконання.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1												
Тема №1. Поняття, система та завдання конкурентного права. Конкурентне законодавство зарубіжних країн.		2	2					1	0,6			
Тема №2. Законодавче та організаційне забезпечення конкурентної політики в Україні. Державний контроль за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції.		2	2					1	0,6			
Тема №3. Узгоджені дії суб'єктів господарювання. Правові засади контролю за економічною концентрацією.		2	2					1	0,6			
Тема №4. Регулювання монополій		2	2					1	0,6			
Тема №5. Монополістичні правопорушення. Відповідальність за порушення конкурентного законодавства		2	2					1	0,6			
Разом за змістовим модулем 1		10	10					5	3			
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2												
Тема 6. Поняття та предмет корпоративного права.		2	2					1	0,6			

Тема 7. Поняття, правова природа та види корпоративних відносин.		2	2					1	0,6			
Тема 8. Поняття, ознаки та види юридичних осіб корпоративного типу.		2	2					1	0,6			
Тема 9. Створення юридичних осіб корпоративного типу. Загальні засади створення юридичних осіб корпоративного типу.		2	2					1	0,6			
Тема 10. Корпоративні права та обов'язки учасників юридичних осіб корпоративного		2	2					1	0,6			
Разом за змістовим модулем 2		10	10					5	3			
УСЬОГО ГОДИН		20	20					10	6			

5. Самостійна робота.

Самостійна робота передбачає необхідність самостійного опанування студентами основними теоретичними положеннями, категоріями, термінами, що використовуються даною навчальною дисципліною, а також самостійне оволодіння основними методами наукового дослідження та розвиток самостійного теоретичного правового мислення.

Опрацьовуючи самостійно матеріал студентам бажано використовувати джерела, що запропоновані в загальному списку рекомендованих джерел.

Формами контролю виконання студентами самостійної роботи є усне або письмове опитування та перевірка правильності виконання навчальних завдань під час індивідуально-консультативної роботи викладача.

Самостійна робота студентів в курсі конкурентного права є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом під керівництвом викладача у час, вільний від обов'язкових навчальних занять. Навчальний час, відведений для цього визначається навчальним планом і залежить від загального обсягу годин, відведених для вивчення даної дисципліни.

Тематика самостійної роботи охоплює всю навчальну програму з зазначенням кількості годин, відведених на виконання кожної теми.

- Серед видів самостійної роботи виділені наступні:
- Самостійне вивчення нового матеріалу
- Розв'язання ситуативних задач, надання юридичної оцінки той чи іншій ситуації
- Домашня підготовка, робота в бібліотеці з науковою, навчальною, методичною літературою Виконання тестів, модульних контрольних робіт
- Підготовка доповідей та наукових робіт інших типів

6. Індивідуальні завдання

Написання самостійної (індивідуальної) наукової роботи з аналітичним оглядом наукових публікацій за визначеною тематикою.

Мета наукової роботи студента: напрацювання самостійних творчих навичок з підготовки письмової роботи, яка представляю собою загальний огляд (аналіз) наукових публікацій та розгорнуте і аргументоване викладення власного погляду студента, з можливістю критичного підходу до деяких наукових теоретичних підходів за визначеною темою наукового дослідження. Вимоги до змісту самостійної (індивідуальної) наукової роботи:

- структура роботи складається з плану, вступу, основної частини, загальних висновків, списку використаних наукових та нормативних джерел;
- вступ має містити загальний аналіз актуальності проблематики теми дослідження;
- основний зміст роботи повинен містити детальний аналіз проблематики визначеної теми наукової роботи з оглядом наукових підходів та власних аргументованих ідей до вирішення проблеми, можливий аналіз нормативного матеріалу та матеріалів юридичної практики;
- загальні висновки по роботі коротке викладення чітко сформульованих ідей і належно
- обґрунтованих пропозицій основної частини, які мають науково-практичне значення і є самостійним здобутком студента;
- зноски на використані джерела. Оформлення роботи:
- загальний об'єм всієї роботи не має перевищувати 15 друкованих сторінок; поля: верхнє, нижнє 2 см, зліва - 2,5 см, справа — 1,5 см;
- шрифт - 14 Times New Roman, інтервал — 1,5; нумерація сторінок.

Оцінювання: рівень аналізу наукових (нормативних) джерел, повнота розкриття теми, послідовність і правильність аргументації власних думок, якість оформлення та презентації, тощо. Тематика самостійної (індивідуальної) наукової роботи затверджується викладачем.

Участь у науковому студентському гуртку, конференціях, круглих столах, тощо.

7. Методи навчання

Лекції, семінари, підготовка доповідей, самостійна робота студентів.

Консультація викладача з питань підготовки до семінарських занять, виконання ІНДЗ, за змістом тем.

Індивідуально співбесіда за програмовим змістом дисципліни, та перевірка завдань для самостійної роботи студента визначених у семінарських заняттях з метою підвищення рейтингу успішності студента.

8. Методи контролю

Оцінювання усних та тестових відповідей на семінарських заняттях; модуль на контрольна робота; перевірка та оцінювання самостійної роботи студента.

Навчальна програма розрахована на студентів, які навчаються за освітньо-кваліфікаційними програмами підготовки магістр а.

9. Критерії оцінювання.

«Відмінно» - завдання виконано повністю вірно, на питання отримані повні та правильні відповіді, студент продемонстрував знання теоретичного матеріалу, вміння аналізувати конкретні нормативно-правові акти та застосовувати їх щодо вирішення практичних ситуацій, має словник термінів та може розкрити зміст будь-якого з них.

«Добре» - на питання отримані правильні відповіді, студент продемонстрував знання теоретичного матеріалу, але при вирішенні практичної ситуації не зміг раціонально використати нормативні акти, добре орієнтується у термінологічному масиві.

«Задовільно» - теоретичні знання студента мають деякі прогалини, студент значний час розшукує норму, необхідну для вирішення практичної ситуації, хоча без нормативного підкріплення може розкрити шляхи вирішення проблеми. Студент демонструє невпевнені знання термінологічного апарату навчальної дисципліни.

«Незадовільно» - теоретичні знання студента мають значні прогалини, студент не орієнтується у законодавчому масиві, практичну ситуацію вирішує неправильно.

10. Засоби оцінювання

Питання до заліку

1. Роль корпоративного права в досягненні балансу інтересів учасників корпоративних відносин.
2. Вплив держави на регулювання корпоративних відносин.
3. Недержавне регулювання відносин з корпоративного управління.
4. Хто є суб'єктами (учасниками) корпоративних відносин?
5. Поняття та види джерел корпоративного права.
6. Корпоративні звичаї: поняття, особливості формування в Україні та світі
7. Роль судової практики в регулюванні корпоративних відносин
8. Особливості закріплення корпоративних прав в установчих документах корпорацій.
9. Поняття, структура та джерела формування корпоративної власності.
10. Порядок створення статутного капіталу товариства різними видами майна.
11. Вищі органи управління у господарських товариствах.
12. Корпорація однієї особи: сутність, порядок управління.
13. Здійснення управління державними корпоративними правами.
14. Організаційні права учасників господарських товариств.
15. Майнові корпоративні права учасників господарських товариств.
16. Корпоративні обов'язки учасників корпоративних відносин.
17. Компетенція загальних зборів акціонерного товариства та товариства з обмеженою відповідальністю.
18. Компетенція виконавчого органу товариства.
19. Засоби обмеження повноважень дирекції (директора).
20. Здійснення контролю за діяльністю органів товариства.
21. Наглядова рада товариства: мета та порядок створення, компетенція, режим функціонування.
22. Контрольно-ревізійний орган товариства: мета створення, функції, компетенція, порядок формування.
23. Правове становище посадових осіб органів господарського товариства.
24. Особливості притягнення до відповідальності членів виконавчого органу товариства.
25. Особливості ведення справ в командитному та повному товариствах.
26. Поняття прибутку господарського товариства. Шляхи його використання.
27. Які права та обов'язки породжує членство в кооперативі.
28. Здійснення корпоративних прав учасниками (засновниками) підприємницьких товариств.
29. Зміна складу учасників у товаристві: підстави, порядок, документальне закріплення.
30. Способи відчуження корпоративних прав.
31. Спадкування корпоративних прав.
32. Форми захисту корпоративних прав.
33. Способи захисту корпоративних прав. Особливості розгляду судами справ з корпоративних спорів.
34. Рейдерство та засоби протидії йому в корпоративних правовідносинах.
35. Порядок закріплення рішень про реорганізацію (ліквідацію) товариства.
36. Поняття предмета та методу конкурентного права.
37. Поняття конкурентного права.
38. Нормативно-правові акти, які визначають склад конкурентного законодавства.
39. Система антимонопольних органів.
40. Повноваження Голови антимонопольного Комітету України.
41. Правові основи реалізації повноважень Антимонопольного комітету України.
42. Основні принципи конкурентного права.

43. Визначення суб'єктів господарювання за конкурентним законодавством.
44. Завдання і принципи діяльності Антимонопольного Комітету України.
45. Компетенція Антимонопольного Комітету України.
46. Голова Антимонопольного комітету України та державні уповноважені (вимоги призначення на посаду).
47. Права й обов'язки державного уповноваженого, голови територіального відділення Антимонопольного комітету України.
48. Дисциплінарна відповідальність та звільнення з посади державного уповноваженого Антимонопольного комітету України.
49. Територіальні відділення Антимонопольного комітету України.
50. Адміністративні колегії Антимонопольного комітету України
51. Визначення стану конкуренції на ринку.
52. Визначення частки суб'єкта господарювання на ринку.
53. Суть монополії та її види.
54. Характеристика цінових зловживань монопольним становищем.
55. Визначення монопольного становища.
56. Предмет державного регулювання у сфері природних монополій.
57. Суб'єкти, які наділені повноваженнями у сфері контролю діяльності природних монополій.
58. Основні положення Закону України "Про захист економічної конкуренції".
59. Горизонтальні, вертикальні, конгломератні і змішані антиконкурентні узгоджені дії.
60. Антиконкурентні дії органів влади, управління і контролю.
61. Поняття та види економічної концентрації.
62. Випадки, при яких антимонопольні органи дають згоду або відмовляють в наданні згоди на концентрацію.
63. Порядок подачі заяви про отримання дозволу на концентрацію.
64. Порядок розгляду заяв про отримання дозволу на концентрацію.
65. Умови, за яких можлива згода антимонопольних органів на концентрацію.
66. Поняття та види узгоджених дій.
67. Узгоджені дії, які не вимагають попереднього отримання дозволу на узгоджені дії.
68. Порядок подачі та розгляду заяв про надання дозволу на узгоджені дії.
69. Підстави для відмови у видачі дозволу на узгоджені дії.
70. Порядок підготовки проведення перевірок.
71. Відмінності між плановими та позаплановими перевітками.
72. Порядок підготовки проведення перевірок.
73. Поняття недобросовісної конкуренції.
74. Правова характеристика конкурентної взаємодії.
75. Основні форми недобросовісної конкуренції
76. Створення перешкод господарюючим суб'єктам (підприємцям) у процесі конкуренції та досягнення неправомірних переваг у конкуренції.
77. Неправомірне збирання, розголошення та використання комерційної таємниці.
78. Види порушень конкурентного законодавства.
79. Зловживання монопольним становищем на ринку.
80. Сутність відповідальності суб'єкта господарювання за порушення конкурентного законодавства.
81. Санкції за порушення конкурентного законодавства.
82. Адміністративна відповідальність.
83. Механізм застосування антимонопольного законодавства.
84. Особливості реалізації механізму застосування антимонопольного законодавства.

85. Адміністративний порядок розгляду справ про порушення антимонопольного законодавства.

11. Розподіл балів які отримують студенти

Види Роботи	Бали		Максимальна кількість балів
1. Лекційні заняття	0	Відсутність на лекційних заняттях з поважної чи неповажної причини*	5
	5	Активна робота на лекційних заняттях протягом семестру у (сприйняття матеріалу, конспектування, відповіді на запитання викладача тощо)	
	*Студент, який пропустив лекційне заняття, має самостійно опрацювати навчальний матеріал з теми лекції та дати відповіді за його змістом під час індивідуального заняття.		
2. Семінарські заняття		Активність та результативність під час семінарських занять, виконання завдань для самостійної роботи студента	
	30	<ul style="list-style-type: none"> Студент має середній бал успішності** не менше „4,5” за відповіді та виступи на семінарських заняттях, виконання інших завдань для самостійної роботи студента, за результати виконання експрес контролю (тестові завдання) тощо; та активність при обговоренні питань, що винесені на семінарські заняття, складає не нижче 50% від загальної кількості семінарських занять; та 	
**Бали успішності студента			
студент продемонстрував знання нормативно-правові акти та застосував їх щодо вирішення практичних ситуацій, термінів та може розкрити зміст „4” — на питання отримані матеріалу, але при вирішенні практичної ситуації не зміг раціонально використати нормативні акти, добре орієнтується у термінологічному масиві. „3” — теоретичні знання норму, необхідну для вирішення розкрити шляхи вирішення проблем. „2” — теоретичні знання законодавчого масиві, практичну ситуацію	20	<ul style="list-style-type: none"> не більше 20% пропусків семінарських занять Студент має середній бал успішності не менше „4” за відповіді та виступи на семінарських заняттях, виконання інших завдань для самостійної роботи студента, за результати виконання експрес контролю (тестові завдання) тощо; та активність при обговоренні питань, що винесені на семінарські заняття, складає не нижче 40% від загальної кількості семінарських занять; та не більше 30% пропусків семінарських занять. 	ні відповіді, конкретні
	30	<ul style="list-style-type: none"> активність при обговоренні питань, що винесені на семінарські заняття, складає не нижче 40% від загальної кількості семінарських занять; та не більше 30% пропусків семінарських занять. 	теоретичного знання
	10	<ul style="list-style-type: none"> Студент має середній бал успішності не менше „3” за відповіді та виступи на семінарських заняттях, виконання інших завдань для самостійної роботи студента, за результати виконання експрес контролю (тестові завдання) тощо; та активність при обговоренні питань, що винесені на семінарські заняття, складає не нижче 30% від загальної кількості семінарських занять. 	30
	0	<ul style="list-style-type: none"> Студент має середній бал успішності не менше „2” за відповіді та виступи на семінарських заняттях, виконання інших завдань для самостійної роботи студента, за результати виконання експрес контролю (тестові завдання) тощо; та активність при обговоренні питань, що винесені на семінарські заняття, складає не нижче 30% від загальної кількості семінарських занять. 	у
3. Модульний контроль	Модуль - заняття, виконання індивідуальних завдань студентами, встановленими викладачем, або іншої форми контролю	<ul style="list-style-type: none"> перелік завдань для самостійної роботи студента, за результати виконання експрес контролю (тестові завдання) тощо; та активність при обговоренні питань, що винесені на семінарські заняття, складає не нижче 30% 	25
4. Самостійна робота студента	0-5	Відсутність індивідуальних семінарських завдань, та захист під час семінарських занять	15
	0-10	Інші види індивідуальної роботи (робота в науковому студентському гуртку, участь у конференціях, виконання інших завдань для самостійної роботи студента, за результати виконання експрес контролю (тестові завдання) тощо; або	
5. Узагальнення отриманих знань	Залік (підсумковий контроль)	студента, за результати виконання експрес контролю (тестові завдання) тощо; або	25
Загальна максимальна кількість балів			100

В основі модульного контролю з ОНД лежить накопичення оцінок (балів) за певний

період навчання. Цей період включає різні види діяльності студента: роботу на семінарських заняттях, виконання тестів, модуль них контрольних робіт, написаним рефератів, підготовку творчих завдань та інше. Сума балів виступає в ролі кількісною показника якості роботи кожного студента. За основу оцінювання досягнень студентів використана 100 - бальна шкала. Робоча програма передбачає розподіл цих балів між модулями.

Викладання навчального курсу дисципліни реалізується через змістові і функціональні модулі. Змістових модулів в - 2, вони відображують, повний обсяг матеріалу за розділами і темами дисципліни. За кожний змістовий модуль, студент має набрати певну кількість балів.

Функціональні модулі, у свою чергу, дозволяють викладачеві забезпечити всебічний контроль і оцінювання навчальних досягнень студентів. Оцінюваним результатів навчальної діяльності студентів відбувається у межах кожного функціонального модуля.

Модулі - поточного тестування - передбачає відпрацювання студентами матеріалу семінарських занять за двома змістовими модулями, а також проведення тестування наприкінці кожного змістового модуля. Модуль 2 - індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) - передбачає перевірку і захист роботи. Модуль 3 - підсумкова атестація - передбачає виконання студентами комплексного тесту за матеріалом курсу основи наукових досліджень. Максимальна сума балів за вивчення всієї дисципліни - 100 балів. Максимальна сума балів за виконання кожного функціонального модуля становить: за перший модуль - 50 балів; другий модуль- 30; третій модуль - 20.

Оцінювання результатів навчальної діяльності студентів

Модуль 1										Модуль 2 ІНДЗ	Модуль 3 Підсумкова атестація	Сума
ЗМ 1					ЗМ 2					15	Залік - 25	100
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10			
5	5	5	5	10	5	5	5	5	10			

При вивченні дисципліни за модульно-рейтинговою системою вводяться «штрафні санкції»: За пропуск семінарського заняття студента -3 бали (бали за мінусом при визначенні рейтингу успішності).

По завершенні визначається рейтинг знань в межах 100 бальної шкали.

Шкала оцінювання національна та ECTS

Рейтинговий показник	У п'ятибальній шкалі	ECTS
90-100	5 (відмінно)	A
82-89	4(добре)	B
74-81		C
64-73		D
60-63	3(задовільно)	E
35-59		FX
0-34		F

1. Конспект лекцій з дисципліни;
2. Слайдові презентації з тезами до кожної з тем;
3. Тестові завдання.

Рекомендовані джерела інформації

Нормативно-правові акти

1. Конституція України: Закон України от 28 июня 1996 г.// Ведомости Верховной Рады Украины. - 1996. - № 30. - Ст. 141 ; 2005.- № 2. - Ст. 44.
2. Водний кодекс України // Відомості Верховної Ради України. - 1995. - № 24. - Ст. 189.
3. Гражданский кодекс Украины от 16 января 2003г. // Официальный вестник Украины. - 2003. - № 11. - Ст. 461.
4. Житловий Кодекс Української РСР // Відомості Верховної Ради УРСР. - 1983. - № 28.
5. Кодекс Украины об административных правонарушениях от 7 декабря 1984 г.// Ведомости Верховной Рады Украины. - 1984. - № 51. - Ст. 1122; 1994. - № 19. — Ст. 111; 1995. - № 13. Ст. 85; 1995. - № 15. Ст. 103; 1997. - № 14. Ст. 114; 2001. - № 23. Ст. 117.
6. Уголовный кодекс Украины от 5 апреля 2001г. // Ведомости Верховной Рады Украины. - 2001. - № 25-26. - Ст. 131; 2003. - № 35. Ст. 271; 2003. - № 26. Ст. 199; 2006. - № 26. Ст. 211.
7. Хозяйственный кодекс Украины от 16 января 2003г. // Ведомости Верховной Рады Украины. - 2003 г., № 18-22. Ст. 144.
8. Хозяйственный процессуальный кодекс Украины от 6 ноября 1991г.// Ведомости Верховной Рады Украины. - 1992. - № 6. - Ст. 56; 2001. - №36. - Ст. 188; 2002. - № 32. - Ст.221.
9. О государственном регулировании рынка ценных бумаг в Украине: Закон Украины от 30 октября 1996 г.// Ведомости Верховной Рады Украины. - 1996. - № 51. - Ст. 292.
10. О естественных монополиях: Закон Украины от 20 апреля 2000 г. // Официальный вестник Украины. - 2000. - № 19. - Ст.772.
11. О защите от недобросовестной конкуренции: Закон Украины от 7 июня 1996 г. // Ведомости Верховной Рады Украины. - 1996. - № 36. - Ст. 164; 2002. - № 7. — Ст. 51; 2003. - № 30. — Ст. 247.
12. О защите экономической конкуренции: Закон Украины от 11 января 2001 г. // Ведомости Верховной Рады Украины. - 2001. - № 12. - Ст. 64; 2005. - № 26. — Ст. 348; 2006.- № 31. — Ст. 269.
13. О ценах и ценообразовании: Закон Украины от 3 декабря 1990 г. // Ведомости Верховного Совета УРСР. - 1990. - № 52. - Ст. 650; 2004. - № 13. - Ст. 181.
14. О ценных бумагах и фондовой бирже: Закон Украины от 18 июня 1991 г.// Ведомости Верховной Рады Украины. - 1991. - № 38. - Ст. 508; 1995. - № 14. - Ст. 90; 2004. - № 13. - Ст.181.
15. О финансовых услугах и государственном регулировании рынков финансовых услуг: Закон Украины // Ведомости Верховной Рады Украины. - 2002. - № 1. - Ст. 1; 2003. - № 14. - Ст. 104; 2006. - № 13. - Ст. 110.
16. Об Антимонопольном комитете Украины: Закон Украины от 26 ноября 1993 г.// Ведомости Верховной Рады Украины. - 1993. - № 50. - Ст. 473; 2000. - № 4. - Ст. 343; 2002. - № 12- 13. - Ст. 92; 2003. - № 10-11. - Ст. 86; 2004. - № 13. - Ст. 181.
17. Об ограничении монополизма и недопущении недобросовестной конкуренции в предпринимательской деятельности: Закон Украины от 18 февраля 1992 г.// Ведомости Верховной Рады Украины. - 1992 - №21. - Ст.296; 1995. - № 28. - Ст. 202; 1998 - № 34. - Ст.229.
18. Про автомобільний транспорт: Закон України від 23 лютого 2006 р. // Офіційний вісник України. 2006. - № 13 - Ст. 858.
19. Про відходи: Закон України від 05 березня 1998 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1998. - № 36. - Ст. 242.
20. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення правового захисту економічної конкуренції: Закон України від 31 травня 2005 р.// Офіційний вісник України. - 2005. - № 25. - Ст. 1398.
21. Про енергозбереження: Закон України від 01.07.1994 // Відомості Верховної Ради України. - 1994. - № 30. - Ст. 283; 1999. - № 34. - Ст. 274; 2005. - № 20. - Ст. 278; Офіційний вісник України 2006. - № 3. - Ст. 79.
22. Про житлово-комунальні послуги: Закон України від 24 червня 2004 р. // Відомості Верховної Ради України. - 2004. - № 47. - Ст. 514.
23. Про закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти: Закон України від 22 лютого

2001 р. // Відомості Верховної Ради України. —2001. - №20. - Ст. 148.

24. Про залізничний транспорт: Закон України від 04.07.1996 // Відомості Верховної Ради України. - 1996. - № 40. - Ст. 183.

25. Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності: Закон України від 11 вересня 2003 р. // Офіційний вісник України. - 2003. - № 41. - Ст. 2157.

26. Про телекомунікації: Закон України від 18 листопада 2003 р. // Відомості Верховної Ради. - 2004. - №12. - Ст. 155; 2005. - №17, № 18-19. - Ст. 267; 2006. - № 22. - Ст. 188.

27. Про теплопостачання: Закон України від 2 червня 2005 р. // Відомості Верховної Ради України. - 2005. - № 28. - Ст. 373.

28. Про транспорт: Закон України від 10 листопада 1994 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1994. - № 51. - Ст. 446.

29. Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23 лютого 2006р. // Офіційний вісник України. - 2006. - № 13. - Ст. 857.

30. Государственная программа демополизации экономики и развития конкуренции: Утв. постановлением Верховного Совета Украины 21 декабря 1993 года // Ведомости Верховной Рады Украины. - 1994. - № 9. - Ст. 42

31. О введении лицензирования деятельности хозяйствующих субъектов в сфере природных монополий: Указ Президента Украины от 17 ноября 1998 г. // Официальный вестник Украины. - 1998. - № 46 - Ст.1683.

32. О вопросах Национальной комиссии регулирования электроэнергетики Украины: Указ Президента Украины от 21 апреля 1998 г. // Официальный вестник Украины. - 1998. - № 16 - Ст. 588.

33. О Национальной комиссии по вопросам регулирования электроэнергетики: Указ Президента Украины от 8 декабря 1994 г. № 738 // Урядовий кур'єр. - 1994.- № 192 от 13 декабря 1994 г.

34. Питання Національної комісії регулювання електроенергетики: Указ Президента України від 30 жовтня 2000 р. № 1167 // Офіційний вісник України. - 2000. - № 44. - Ст. 1887

35. Про заходи по забезпеченню діяльності Національної комісії з питань регулювання електроенергетики України: Указ Президента України від 14 березня 1995 р. № 213/95 // Урядовий кур'єр. - 1995. - № 43-44. - 23 березня 1995 р.

36. Про інвестиційні фонди і інвестиційні компанії: Указ Президента України від 19 лютого 1994 р. // Урядовий кур'єр. - 1994. - 24 лютого; 1995. - 23 грудня; 1999. - 19 серпня.

37. Про Міжвідомчу комісію з питань демополизації економіки: Указ Президента України від 21 березня 1995 р. № 247/95 // Урядовий кур'єр. - 1995. - № 65-66 від 4 травня 1995 р.

38. Про міри щодо реалізації державної політики у сфері природних монополій: Указ Президента України від 19 серпня 1997 р. № 853/97 // Урядовий кур'єр. - 1997. - № 157- 158 від 28 серпня 1997 р.

39. Про Національну комісію з питань регулювання зв'язку України: Указ Президента України від 21 серпня 2004 р. // Офіційний вісник України. - 2004. - №35. - Ст. 2319.

40. Про запровадження механізму запобігання монополізації товарних ринків: Постанова Кабінету Міністрів від 11 листопада 1994 р. № 765 (зі змінами) // Збірник постанов уряду України 1995.- № 1; Вісник законодавства України. - 1997. - № 21.

41. Про господарські товариства: Закон України від 19.09.1991 р. // Відомості Верховної Ради України . — № 49.— Ст. 682.

42. Про колективне сільськогосподарське підприємство: Закон України від 14.02.1992 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1992. — № 20. — Ст. 272.

43. Про приватизацію державного майна: Закон України від 04.03.1992 р. (в ред. Закону

44. від 19.02.1997 р.) // Відомості Верховної Ради України—1997.— № 17.— Ст. 122.

45. Про оренду державного та комунального майна: Закон України від 10.04.1992 р. (в редакції Закону від 14.03.1995 р.) // Відомості Верховної Ради України. — 1995. — № 15.— Ст. 99.

46. Про споживчу кооперацію: Закон України від 10.04.1992 року // Відомості Верховної Ради України. — 1992. — № 20. — Ст. 415

47. Про аудиторську діяльність: Закон України від 22.04.1993 р. (в редакції Закону від 14.09.2006 р.) // Відомості Верховної Ради України. — 2006.— № 44.— Ст. 432.

48. Про страхування: Закон України від 07.03.1996 р. (в редакції Закону від 04.10.2001 р.) // Відомості Верховної Ради України. 2002.— № 7.— Ст. 50.
49. Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні: Закон України від 30.10.1996. // Відомості Верховної Ради України. — 1996.— № 51.— Ст. 292.
50. Про сільськогосподарську кооперацію: Закон України від 17.07.1997 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1997.— № 39— Ст. 261.
51. Про депозитарну систему України: Закон України від 06.07.2012 р. // Відомості Верховної Ради України. 2013.— № 39— Ст. 517.
52. Про ліцензування видів господарської діяльності: Закон України від 02.03.2015 р. // Відомості Верховної Ради України. — 2015.— № — Ст.
53. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 р. // Відомості Верховної Ради України. — 2001.— №5-6 — Ст.30.
54. Про інститути спільного інвестування: Закон України від 05.07.2012 р. // Відомості Верховної Ради України. 2013. № 29. Ст. 337.
55. Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 р. // Відомості Верховної Ради України. 2006. № 31. Ст. 268.
56. Про акціонерні товариства: Закон України від 17.09.2008 р. // Відомості Верховної Ради України. — 2008. — № 50— 51. — Ст. 384.
57. Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні: Закон України від 30.10.1996 // Відомості Верховної Ради України. 1996. № 51. Ст. 292.
58. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг : Закон від 12.07.2001 (з наступними змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. 2002. №1. Ст. I
59. Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні: Закон України від 12.07.2001 р. // Відомості Верховної Ради України. 2001.— № 47.— Ст. 251.
60. Про кредитні спілки: Закон України від 20.12.2001 р. // Відомості Верховної Ради України. 2002.— № 15.— Ст. 101.
61. Про інноваційну діяльність: Закон України від 04.07.2002р. // Відомості Верховної Ради України. — 2002. — №36. — Ст. 266.
62. Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців: Закон України від 15.05.2003 р. // Відомості Верховної Ради України. 2003. №31-32. Ст. 263.
63. Про фермерське господарство: Закон України від 19.06.2003 р. // Відомості Верховної Ради України. 2003. №45. Ст. 363.
64. Про кооперацію: Закон України від 10.07.2003 р. // Відомості Верховної Ради України. — 2004. — №5. — Ст. 35.
65. Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності: Закон України від 06.09.2005 р. // Відомості Верховної Ради України. 2005. № 48. Ст.483.
66. Про холдингові компанії в Україні: Закон України від 15.03.2006 р. // Відомості Верховної Ради України. 2006. № 34. Ст.291.
67. Про управління об'єктами державної власності: Закон України від 21.09.2006 р. // Відомості Верховної Ради України. — 2006. — № 46. — Ст.456.
68. Закон України від 25.06.2009 р. «Про наукові парки» // Відомості Верховної Ради України. — 2009. — № 51. — Ст.757.
69. Указ Президента від 15.06.1993 р. «Про корпоратизацію підприємств» // Урядовий кур'єр -.1993.— 17 червня. С. 2.
70. Положення про порядок корпоратизації підприємств: Затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.1993 р. № 508 // Урядовий кур'єр 1993.— 15 липня. — С. 10.
71. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.10.2003 № 1679 «Про формування і ведення Реєстру корпоративних прав держави»// Офіційний вісник України від 14.11.2003. — 2003. — № 44. — Ст. 2303.
72. Методика визначення відносин контролю: Затверджена наказом Голови Антимонопольного комітету України від 12 лютого 2002 року № 7.
73. Методика визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку: Затверджена розпорядженням Антимонопольного комітету України від 5 березня 2002 року № 49-р //Офіційний вісник України. - 2002 р.- № 14.- Ст. 778.
74. Методичні рекомендації щодо визначення монопольного ціноутворення: Затвержені

наказом Голови Антимонопольного комітету України від 13.02.2002 № 9.

75. Положення про порядок погодження з органами Антимонопольного комітету України рішень органів державної влади, органів адміністративно-господарського управління та контролю, органів місцевого самоврядування щодо демонополізації економіки, розвитку конкуренції та антимонопольного регулювання: Затверджене розпорядженням Антимонопольного комітету України від 1 квітня 1994 року № 4-р.

76. Положення про порядок подання заяв до Антимонопольного комітету України про попереднє отримання дозволу на концентрацію суб'єктів господарювання (Положення про концентрацію): Затверджене розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 лютого 2002 року № 33-р // Офіційний вісник України. - 2002 р.- № 13.- Ст. 225; 2008. - № 4. — Ст. 110.

77. Положення про порядок подання заяв до органів Антимонопольного комітету України про надання дозволу на узгоджені дії суб'єктів господарювання (Положення про узгоджені дії): Затверджене розпорядженням Антимонопольного комітету України від 12 лютого 2002 року № 26-р // Офіційний вісник України. - 2002 р.- № 11.- Ст. 542.

78. Положення про порядок проведення перевірок додержання законодавства про захист економічної конкуренції: Затверджене розпорядженням Антимонопольного комітету України від 25 грудня 2001 року № 182-р // Офіційний вісник України.- 2002 р.- № 7.- Ст. 323.

79. Положення про складання та ведення Переліків суб'єктів господарювання, що займають монопольне (домінуюче) становище на товарних ринках: затверджене наказом Антимонопольного комітету України від 25.02.2005 №13.

80. Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України: Затверджене розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року № 32-р // Офіційний вісник України. - 2001 р.- № 14.- С. 227.

81. Порядок здійснення контролю за виконанням рішення Кабінету Міністрів України про надання дозволу на узгоджені дії, концентрацію суб'єктів господарювання: Затверджений розпорядженням Антимонопольного комітету України від 29 серпня 2003 року № 283-р та наказом Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України від 16 вересня 2003 року № 256.

82. Правила розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції (Правила розгляду справ): Затверджені розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5.

83. Типові вимоги до узгоджених дій суб'єктів господарювання для загального звільнення від попереднього отримання дозволу органів Антимонопольного комітету України на узгоджені дії суб'єктів господарювання: Затверджені розпорядженням Антимонопольного комітету України від 12 лютого 2002 року № 27-р // Офіційний вісник України. - 2002 р.- № .- Ст. 543.

84. Законодавство України про захист економічної конкуренції: Юридичний збірник.- К., 2006.- 362 с.

Рекомендована література

1. Антимонопольна діяльність. Підручник / В.Д. Лагутін, Л.С. Головка, Ю.І. Крегул та ін.; за ред. проф. В.Д. Лагутіна.- К.: КНТСУ, 2005. - 580с.

2. Бара З. Злоупотребление монопольным положением источники и средства защиты // Конкуренция. Вестник Антимонопольного комитета Украины. - 2003. - № 6. - С. 52-57; 2004.- № 1. - С. 55-61.

3. Бакалінська О. О. Конкурентне право. — Київ, 2010.

4. Борисенко З.М. Основи конкурентної політики: Підручник. - К.: Таксон, 2004. — 704 с.

5. Бочкова І. І. Деякі теоретичні та практичні аспекти державної реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності / І. І. Бочкова // Форум права. — 2011. — № 1. — С. 131—135 [Електронний ресурс]. — Режим доступ у: <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/201i-1/1b1icpd.pdf>

6. Бутыркин А. Я. Теория и практика антимонопольного регулирования в ведущих странах Запада и России. — М. : ООО "Новый Век", 2004. — 88с.
7. Валитов С., Грицай А. Контроль за экономической концентрацией // Экономика Украины. 2000. - № 8. - С.86-88.
8. Валитов С., Кузьмин Р. Некоторые проблемы антимонопольного законодательства // Право Украины. - 1996. - № 8. - С.37-42.
9. Валитов С.С. Застосування штрафів за порушення законодавства про захист економічної конкуренції // Проблеми правознавства та правоохоронної діяльності. Збірник наукових праць.- Донецьк. - 2006. - № 1. - С. 92-100.
10. Валитов С.С. К вопросу о механизме правового регулирования конкуренции в Украине // Вісник Донецького Університету. Серія В. Економіка та право. - 2006. - № 3. - С. 12-17.
11. Валитов С.С. К вопросу обеспечения равных условий в конкуренции // Материалы научной конференции Донецкого национального университета. - Донецк: ДонНУ, 2005. - 177 с.
12. Валитов С.С. Конкурентное законодательство Украины: формирование и перспективы развития в контексте европейского выбора // Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ. Науково-теоретичний журнал. - Випуск 1. - Луганськ. - 2006. - С. 36-45.
13. Валитов С.С. Конкурентное право Украины: Учебн. пособие. - Донецк: Норд-пресс. - 2005. - 384 с.
14. Валитов С.С. Некоторые вопросы правоприменительной деятельности антимонопольных органов// Економіка та право. - 2006. -№ 3. - С. 53-57.
15. Валитов С.С. Некоторые вопросы теории и практики права на защиту от недобросовестной конкуренции. — 36. наук. праць Донецького державного університету управління
16. «Управління діяльністю органів державної влади». Серія «Державне управління». Т. VII, вип. 71. Донецьк, ДонДУУ, 2006. С. 260-266.
17. Валитов С.С. Правовое регулирование действий органов власти в сфере конкуренции //
18. Економіка та право. - 2006. -№ 1. - С. 25-29.
19. Валитов С.С. Правовое регулирование прекращения злоупотреблений монопольным положением субъектами хозяйствования // Матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції «Наука та освіта-2006». Том 5. Право.- Дніпропетровськ: Наука та освіта, 2006.— С. 16-18.
20. Валитов С.С. Правовое регулирование прекращения злоупотреблений монопольным положением субъектами хозяйствования // Вісник Донецького університету.- Серія В. Економіка та право. - 2006. -№ 1. - Том 2 - С. 531 — 538.
21. Валитов С.С. Правовое регулирование прекращения нарушений законодательства о защите экономической конкуренции органами власти и местного самоуправления при организации пассажирских перевозок // Конкуренция. Вестник Антимонопольного комитета Украины. - 2006. -№ 1. - С. 35-40.
22. Валитов С.С. Проблемы и практика применения антимонопольного законодательства // Экономико-правовые проблемы антимонопольной политики. Сборник научных трудов. - Донецк: ИЭПИ НАН Украины, 1996, С.27-36.
23. Валитов С.С. Проблемы прекращения злоупотребления монопольным положением // Сб. науч. трудов Донецкого государственного университета управления.- Донецк: ДонДУУ, 2004. - 176 с.
24. Валитов С.С. Проблемы применения конкурентного законодательства. В кн.: Хозяйственное законодательство Украины: практика применения и перспективы развития в контексте европейского выбора: Сб. науч. труд./ НАН Украины. Инст. экон.-правовых исследований; (отв. ред. : Мамутов В.К. и др.) - Донецк: ООО «Юго-восток ЛТД», 2005. - С. 343-

25. Валитов С.С. Разграничение компетенции антимонопольных органов при контроле за соблюдением конкурентного законодательства на региональных рынках // Материалы международной научно-практической конференции «город, регион, государство: проблемы разграничения полномочий». - Донецк: 2006.

26. Валитов С.С. Совершенствование правового регулирования конкуренции на отдельных товарных рынках // Материалы I Международной научно-практической конференции. Днепропетровск. - 2006. - С. 19-22.

27. Валитов С.С. Сущность конкуренции как экономико-правовой категории // Проблеми господарського права і методика його викладання: 36. наук. пр./ НАН України, ін-т економіко-правових досліджень; Ред. кол.: Мамутов В.К. (відп. ред.) та ін. - Донецьк: ТОВ «Юго-Восток, ЛТД», 2006. - С. 62-73.

28. Валитов С.С. Хозяйственный спор или проявление монополизма// Конкуренция. Вестник Антимонопольного комитета Украины. - 2002. - № 1 - С.36-38.

29. Валитов С. С. Проблеми розвитку конкуренції у житлово-комунальній галузі// Правничий часопис Донецького університету. - 2004. - №2. - С. 70-75.

30. Валитов С., Грицай О. Захист конкуренції та контроль за економічною концентрацією // Правничий часопис Донецького університету. - 2000. - №1. - С.36-38, 75.

31. Валитов С.С. Деякі питання удосконалення процесуальних норм конкурентного законодавства // Правничий часопис Донецького університету. - 2006. - № 2. - С. 77-82.

32. Валитов С.С. До питання удосконалення державного контролю в сфері конкуренції // Менеджер. - 2006. - № 2. - С. 224-230.

33. Валитов С.С. Конкурентне право України: Учебний посібник. - К.: Юрінком Інтер. - 2006. - 430 с.

34. Валитов С.С. Право на защиту от недобросовестной конкуренции: вопросы теории и практики // Экономика и право. — 2007. - № 3. — С. 73-77.

35. Варламова А.Н. Российское конкурентное законодательство: пути совершенствования II Актуальные проблемы коммерческого права: Сборник статей. Выпуск 2 / Под ред проф. Б.И. Путинского. - М.: ИКД «Зерцало-М», 2005 — 216 с.

36. Варламова Л.Н. Цели и состав законодательства о конкуренции (концептуальные подходы)// Вести. Моск. ун-та. Сер. 11, Право. - 2004. - № 2. - С. 35-46.

37. Вознюк А.В. Некоторые методологические аспекты регулирования деятельности органов Антимонопольного комитета Украины // Конкуренция: Вестник Антимонопольного комитета Украины. - 2003. - № 5. - С. 24-30.

38. Грановский А. Критерии согласия на экономическую концентрацию субъектов хозяйствования на рынке // Предпринимательство, хозяйство и право. - 2000. № 8, с. 11-14.

39. Дахно І. І. Антимонопольне право: Курс лекцій. — К. : Четверта хвиля, 1998. — 350с.

40. Дидковская Л.И. Методологические подходы к трактовке категории "экономическая конкуренция" и их практическое значение // Конкуренция. Вестник Антимонопольного комитета Украины. - 2006. - № 2. - С. 29 -34.

41. Дойников И.В. Введение в хозяйственное (предпринимательское) право. - М.: А-Приор, 2006. - 80 с.

42. Журик Ю.В. Розгляд антимонопольними органами України справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції: Монографія.- Кам'янець-Подільський : Мошак М.І., 2006. - 148 с.

43. Каштанов А. Виды антиконкурентных согласованных действий субъектов хозяйствования // Предпринимательство, хозяйство и право. - 2004.- № 8.- С. 47-50.

44. Каштанов О. Антиконтрентні узгоджені дії суб'єктів господарювання: сутність, форми та суб'єкти // Підприємство, господарство і право. - 2004 - № 7. - с. 56-59.
45. Кирцнер И. Конкуренция и предпринимательство. - М.: ЮНИТИ — ДАНА, 2001. - 239 с.
46. Кізіма Н. Економічні санкції, передбачені законодавством України, та їх родова належність // Право України. - 2002 - № 6. - С. 132-136.
47. Коваль И.Ф. Защита деловой репутации субъектов хозяйствования антимонопольными органами Украины: Монография.- Донецк: Норд-пресс, ДонНУ, 2006. - 190 с.
48. Козлов В. Штрафные санкции // Конкуренция. Вестник Антимонопольного комитета Украины. — 2002. -№ 1. — С. 23-32.
49. Конкурентное право Российской Федерации: Учеб. / Под ред. Н.И. Клейн, Н.Е. Фонарцевой- М.: Логос, 1999. - 432 с.
50. Конкуренция и антимонопольное регулирование: Учеб. / Под ред. А.Г. Циганова - М.: Логос, 1999. - 368 с.
51. Конкуренция в Украине. Аналитический доклад о состоянии, тенденциях и проблемах развития экономической конкуренции в Украине в 2000-2005 годах. - К.: Антимонопольный комитет Украины, Центр комплексных исследований по вопросам антимонопольной политики, государственное учреждение Институт экономики и прогнозирования Национальной академии наук Украины, 2006. - 40с.
52. Корчак Н. К вопросу о правовой природе института антимонопольного регулирования // Предпринимательство, хозяйство и право. - 2002. -№ 12. - С. 48-51.
53. Корчак Н. Принципы института антимонопольного регулирования в Украине // Предпринимательство, хозяйство и право. - 2004. -№ 11. - С. 98-99.
54. Корчак Н. Теоретико-правовые аспекты ответственности в институте антимонопольного регулирования в Украине // Предпринимательство, хозяйство и право. - 2004. -№ 10. - С. 118-121.
55. Корчак Н.Н. Проблемы реализации отдельных норм законодательства о защите экономической конкуренции в свете Хозяйственного кодекса Украины // Конкуренция. Вестник Антимонопольного комитета Украины. - 2006. -№ 3. - С. 31 - 37.
56. Корчак Н. Теоретико-правовые аспекты ответственности в институте антимонопольного регулирования в Украине // Предпринимательство, хозяйство и право. - 2004. -№ 10. - С. 118-121.
57. Костусев А. А. Конкурентная политика в Украине: Монография. - К.: КНЭУ, 2004. - 310 с.
58. Костусев А.А. Государственный контроль над концентрацией субъектов хозяйствования в Украине // Конкуренция. Вестник Антимонопольного комитета Украины. - 2005. -№ 4. - С. 10-13.
59. Кузьміна С.А. Захист інтересів суб'єктів господарювання від недобросовісної конкуренції. Автореферат дис. на здоб. наукового ступеню канд. юрид. наук. — Донецьк, 2000. — 18 с.
60. Кулишенко В. Признаки недобросовестной конкуренции // Предпринимательство, хозяйство и право. - 2004. -№ 9. - С. 32-35.
61. Лозовая А.М. Методологические аспекты определения экономической концентрации в США и странах ЕС // Конкуренция. Вестник Антимонопольного комитета Украины. - 2004. - № 1.- С. 48 - 54.
62. Лук'янець Д. Правова природа і особливості відповідальності за порушення законодавства про захист економічної конкуренції // Підприємництво, господарство і право. — 2001. —№ 8. — С. 78—80.
63. Мельниченко А.И. Инструменты конкурентной политики // Конкуренция. Вестник Антимонопольного комитета Украины. - 2002. -№ 3. - С. 53-56; 2003. -№ 1. - С. 52-55; 2003.
64. -№ 2. - С. 49-54; 2003. -№ 3. - С. 52-55.

65. Мельниченко О. Про деякі питання розвитку галузі конкурентного права // Вісник комерційного права. - 2001. - № 3. - С. 4-6.
66. Паращук С.А. Предпосылки недобросовестной конкуренции // Предпринимательское право. - 2006. - № 2. - С. 3- i 1.
67. Паращук С.Л. Конкурентное право (правовое регулирование конкуренции и монополии). — М.: Городец-издат, 2002. - 416 с.
68. Саниахметова Н., Мельник С. Дискриминационные злоупотребления монопольным (доминирующим) положением субъекта хозяйствования на рынке: понятие и виды // Предпринимательство, хозяйство и право. - 2003. - № 2. - С. 3-5.
69. Саниахметова Н., Мельник С. Злоупотребление монопольным (доминирующим) положением субъекта хозяйствования на рынке: понятие и виды // Предпринимательство, хозяйство и право. - 2003.- № 1.- С. 3-5.
70. Саниахметова Н., Мельник С. Основания и виды юридической ответственности за злоупотребление монопольным (доминирующим) положением на рынке // Предпринимательство, хозяйство и право. - 2003. - № 3. - С. 27-30.
71. Саниахметова Н.А. Правовая защита конкуренции в предпринимательстве Украины. - Одесса : ООО «Бахва», 1998. - 244 с.
72. Семенов а Л.Н. Антимонопольне і конкурентне право: Курс лекцій. - К.: Вид-во Європейського університету фінансів, інформаційних систем, менеджменту і бізнесу, 1999. - 136 с.
73. Стойко Т.Н. Реформирование системы конкурентного права Европейского союза // Известия вузов. Правоведение. - 2006.- № 2.- С. 137-141.
74. Тотьев К. Ю. Конкурентное право (правовое регулирование деятельности субъектов конкуренции и монополий): Учебник для вузов. - М.: Издательство РДЛ, 2003. - 480 с.
75. Туйск И. Основание юридической ответственности за нарушения законодательства о защите экономической конкуренции // Предпринимательство, хозяйство и право. - 2002. - № 6. - С. 15-17.
76. Туйск И. Хозяйственно-правовые санкции за нарушение законодательства о защите экономической конкуренции // Предпринимательство, хозяйство и право. - 2002. - № 7. - С. 9-12.
77. Удалов Т. Г. Конкурентне право: Навч. посіб. — К.: Школа, 2004. — 496 с.
78. Хозяйственное право Украины: Учебник/ Под ред. А.С. Васильева, О.П. Подцерковного. - Харьков: Одиссей. - 2005. - 463 с.
79. Хозяйственное право: Учебник/ В. К. Макутов, Г. Л. Знаменский, В.В. Хахулин и др.; Под. Ред. В. К. Макутова. -К.: Юринком Интер, 2002. - 912 с.
80. Чернелевская Е. Усовершенствование запретных норм на осуществление монополистической практики // Конкуренция. Вестник Антимонопольного комитета Украины. - 2006. - № 4. - С. 39 - 43.
81. Чернелевська О.Л. Конкурентне законодавство України: формування, зміст та розвиток. Автореферат дис. на здоб. наукового ступеня канд. юрид. наук. - Київ, 2006. - 16с.
82. Черненко С. Границы товарных рынков // Конкуренция. Вестник Антимонопольного комитета Украины. - 2002. - № 2. - с. 29 — 32.
83. Чистякова А. С. Кримінально-правові аспекти відповідальності за примушування до антиконкурентних узгоджених дій (ст. 228 КК України): автореф. дис... канд. юрид. наук :
84. 12.00.08 [Електронний ресурс] / А.С. Чистякова; Київ. нац. ун-т ім. Т.Шевченка. — К., 2009.— 18 с.
85. Цікало В. Адаптація законодавства України про антиконкурентні угоди між суб'єктами господарювання до законодавства Європейського Союзу// Підприємство, господарство і право. - 2006. - № 7. -С. 76-79.

86. Шевченко Н. Понятие административно-хозяйственных санкций // Підприємництво, господарство і право. - 2005.- № 2.- С. 181-185.
87. Шуміло І. Антиконтурентні узгоджені дії // Підприємництво, господарство і право. - 2001 -№ 1 - С. 15-18.
88. Юлдашев О. Методологічні проблеми створення конкурентного права // Право України. - 2004. - № 5. - С. 44-48.
89. Юданов А.Ю. Конкуренция: теория и практика. Учебн.-практ. пособие. — М., 1999. — 384 с.
90. Актуальні проблеми правового регулювання розвитку підприємницької діяльності в Україні: Монографія. Київ Тернопіль: Видавництво «Підручники і посібники», 2008. 368 с.
91. Акціонерне право: Навч. посіб. / В.В.Луць, Р.Б.Сивий, О.С.Лворська. — К.: Ін Юре, 2004. - 256 с.
92. Бейцун І. В. Об'єднання юридичних осіб в цивільному праві: порівняльно- правовий аналіз. Автореф. дис. канд. юрид. наук. — К., 2006. — 18 с.
93. Бірюков В.І. Правовий режим іменних пайових цінних паперів за законодавством України і Республіки Польща (порівняльно-правовий аспект). К., 2009. 20 с.
94. Блюмгардт А. Модели корпоративного управления: Монографія.— К.: Наукова думка, 2003.— 160 с.
95. Васильев А. С., Кузнецов Э. А. Формирование системы корпоративного права в Украине // Рыночная экономика: современная теория и практика управления: Научи. сб. / Под общ ред. Кузнецова Э. А.— Одесса, 1998.— С. 213-228.
96. Виговський О.І. Новели акціонерного законодавства: Науково-практичний коментар до Закону України «Про акціонерні товариства». — К.: Юстиніан, 2009. — 880 с.
97. Вінник О. М., Щербина В. С. Акціонерне право: Навчальний посібник / За ред. проф. Щербини В. С.— К.: Атіка, 2000. — 544 с.
98. Вінник О. М. Публічні та приватні інтереси в господарських товариствах: проблеми правового забезпечення: Монографія.— К.: Атіка, 2003.
99. Вінник О.М. Господарське право: Навчальний посібник. (2-е вид., змін. та доп.— К.: Всеукраїнська асоціація видавців «Правова єдність», 2008. — 766 с.
100. Вінник О.М. Конфлікт інтересів в акціонерному товаристві II Юридичний вісник України. — 2009. — № 21.
101. Вінник О.М. Деякі проблеми визначення частки держави в статутному капіталі акціонерного товариства та розв'язання пов'язаних з цим конфліктів // Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. — 2009. — № 89. — С. 19-24.
102. Вінник О.М. Науково-практичний коментар Закону України «Про акціонерні товариства». К.: Юрінком Інтер, 2009. 312 с.
103. Вінник О.М. Зловживання корпоративними правами // Законодат. забезпечення екон. політики гос-ва и юрид. образование: мат-лы межд. научно-практ. конференции 16-17 апреля 2009 р.- Донецк, 2009. - 226-229
104. Вінник О.М. Договори акціонерного товариства // Юридична Україна. — 2009. - № 11-12. — С.216-227.
105. Воловик О.А. Інтереси господарських товариств: проблеми правового забезпечення в корпоративних відносинах: Монографія. - Луганськ, Вид-во СНЕ ім. В.Даля, 2006. 132 с.
106. Гончарова І. Холдинг у країнах перехідної економіки як специфічне об'єднання підприємств // Підприємництво, господарство і право. — 2002. — № 7. — С. 13—15.
107. Гражданское и торговое право капиталистических государств: Учебник / Отв.ред. Е.А. Васильев—. М.: Международные отношения, 1993. 560 с.

109. Грудницька С. М. Правовий статус об'єднань підприємств у промисловості. Автореферат дис. канд. юрид. наук.— Донецьк, 1997.— 24 с.
110. Деревянко Б.В., Грудницька С.М. Державне регулювання функціонування промислово-фінансових груп у сфері підприємницької діяльності: Монографія / За заг. ред. М.К. Галянтича. К., НДІ ППП АПрН України, 2005. 176 с.
111. Джуринський В.О. Правове становище господарських об'єднань. Автореферат дис. канд. юрид. наук. — К., 2009. — 20 с.
112. Долинская В.В. Акционерное право: основные положения и тенденции. М.: Волтере Клувер, 2006. XIV, 391 с.
113. Дубовицкая Е.А. Европейское корпоративное право: Свободаперемещения компаний в Договоре о ЕС и в практике Европейского сообщества. - М.: Волтерс Клувер, 2004— 224 с.
114. Духневич А.В. Правове становище кредитних спілок в Україні: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Національний ун-т внутрішніх справ—Х., 2005—20с.
115. Свтушевський В.А. Основи корпоративного управління: Навч. посіб. К.: Знання-Прес, 2002. — 317 с.
116. Задихайло Д.В., Кібенко О.Р., Назарова Г.В. Корпоративне управління: Навчальний посібник. — Харків, 2003. — 688 с.
117. Здорнюк Г. Актуальні питання діяльності акціонерних товариств. — К.: Юридическая практика, 2007. 480 с.
118. Здійснення та захист корпоративних прав в Україні (цивільно-правові аспекти): Монографія. За заг.ред. В.В.Луця. — Тернопіль: Вид-во «Підручники і посібники», 2007. — 318 с.
119. Кашанина Т.В. Корпоративное право. Учебник для вузов.— М.: НОРМА, 1999.
120. Кибенко Е.Р. Корпоративное право: Учебное пособие.— Х.: Эспада, 1999.
121. Кібенко О.Р. Європейське корпоративне право на етапі фундаментальної реформи: перспективи використання європейського законодавчого досвіду у правовому полі України. Серія “Юридичний радник”. — Х.: Страйд, 2005. — 432 с.
122. Кібенко О., Пендак, Сарбах А. Право товариств (company law): порівняльно-правовий аналіз Європейського Союзу та законодавства України. / упоряд. Г. Друзенко, за наук. ред. О. Кібенко. — К.: Видавнича організація „Юстиніан”, 2006. — 496 с.
123. Кобецька Н.Р. Проблеми зловживання акціонерами своїм правом на захист. // Напрямки розвитку корпоративного права в Україні (питання теорії та практики): Матер. всеукр. наук. - практ. семін. (27 жовтня 2006 року м. Івано-Франківськ). - м. Івано- Франківськ, ВОНР та РВД ПЮІ ЛьвДУВС, 2006. - С. 106-109.
124. Кологойда О.В. Правове регулювання фондового ринку України: Навчальний посібник. — К.: Юрінком Інтер, 2008. — 320 с.
125. Корпоративне право Республіки Польща (основні положення) : наук.-практ.посіб. К.: Юрінком Інтер, 2008. — 232 с.
126. Корпоративне управління: Монографія / І. Спасибо-Фатссва, О. Кібенко, В. Борисова; За ред. проф. І. Спасибо-Фатссвої. - Х.: Право, 2007. 500 с.
127. Корпоративне управління в Україні в сучасних умовах: Моногр. / За заг. ред. І. Розпутенка та Баррі Лессера. - К.: К.І.С., 2004. - 306 с
128. Корпоративное право: Актуальные проблемы теории и практики / Под общ. Ред. Д.ю.н. В.А. Белова. — М.: ЮРАЙТ, 2009. — 678 с.
129. Кочергина Е.А. Содержание организационно-правовых форм предпринимательских обществ: интересы, функции, правовые средства. Монография. Харьков: Основа, 2005. 236 с.

130. Кравець І. Господарські об'єднання: окремі проблем и вдосконалення правового становища // Підприємництво, господарство і право. 2006 - № 5. С.79-81.
131. Кравець І.М. Правове становище суб'єктів організаційно-господарських повноважень. Автореферат дис. . . канд..юрид.наук зі спеціальності 12.00.04. К., 2008. 21 с.
132. Кравчук В.М. Корпоративне право. Науково-практичний коментар законодавства та судової практики. — К.: Істина, 2005. — 720 с.
133. Кравчук В.М. Припинення корпоративних відносин в господарських товариствах: Монографія. Львів: Край, 2009. 464 с.
134. Крупка Ю.М. Науково-практичний коментар Закону України «Про господарські товариства». — К.: Юрінком Інтер, 2008. — 272 с.
135. Красько І.Е. Корпоративное право: Избранные статьи. К.: Юстициан, 2004. 64 с.
136. Кулагин М.И. Избранные труды по акционерному и торговому праву. — М., 2004. — 363 с.
137. Кучеренко І.М. Організаційно-правові форми юридичних осіб приватного права. Монографія. — К.: ДП «Юридичне видавництво «Аста», 2004. — 328 с.
138. Лаптев В.В. Предпринимательское право: понятие и субъекты.— М.: Юристь, 1997.
139. Лукач І.В. Правове становище холдингових компаній в Україні: Монографія. К.: Юрінком Інтер, 2008. — 240 с.
140. Мавліханова Р.В. Виробничі кооперативи як суб'єкти цивільного права: Автореф.дис... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Національний ун-т внутрішніх справ -Х., 2005—19с.
141. Міжнародні та національні стандарти корпоративного управління (збірник кодексів та принципів)—. К.: Міжнародна фінансова корпорація, 2002. 248 с.
142. Переверзев О.М. Господарсько-правове забезпечення корпоративного контролю в акціонерних товариствах. - Автореф. дис... канд. юрид. наук. - Донецьк, 2004. — 25 с.
143. Пилипенко А. Я., Щербина В. С. Очерки акционерного права Украины. - К., 1995.
144. Погрібний Д.І. Корпоративні права держави: поняття, підстави виникнення, механізм реалізації: Монографія. — Харків: Вид-во «ФІНН», 2009. — 168 С.
145. Примак В.Д. Цивільно-правова відповідальність юридичних осіб: Монографія. К.: Юрінком Інтер, 2007. — 432 с.
146. Проблеми здійснення і захисту корпоративних прав: Збірник тез та наукових повідомлень учасників (м. Херсон 31 жовтня 01 листопада 2008 року): Науково- практичний стіл / Ред..кол. В.В. Луць, І.Е.Берестова. — К., 2009. — 148 с.
147. Рябота В. Захист прав акціонерів при злитті та поглинанні акціонерних товариств. Монографія. К.: Видавничий дім «Кисво-Могілянська академія», 2007. 159 с.
148. Рябота В.В. Реалізація прав акціонерів при злитті, присданнн та поглинання акціонерних товариств в Україні. Автореферат дис. . . канд..юрид.наук. — К., 2008. — 16 с.
149. Саніахметова Н.О. Підприємницьке право: Суб'єкти підприємництва. Кредитування. Оренда. Лізинг. Зовнішньоекономічна діяльність. Інвестиції. Антимонопольне законодавство. Захист від недобросовісної конкуренції. Реклама: Навчальний посібник. 3-е вид., перероб. і допов., К.: «А.С.К.», 2005. 912 с.
150. Саракун І.Б. Здійснення корпоративних прав учасниками (засновниками) господарських товариств (цивільно-правовий аспект). Автореферат дис. . . канд..юрид.наук. — К., 2008. 21 с.
151. Сердюк Е.Б. Акционерные общества и акционеры: корпоративные и обязательственные правоотношения. - М., 2005. 192 с.

153. Спасибо-Фатеева И.В. Акционерные общества: корпоративные правоотношения. Монография.— Х.: Право, 1998.— 251 с.
154. Спасибо-Фатеева И. В. Акціонерні товариства: акції, власність, корпоративне управління (збірник статей).— Х.: Видавничий дім «Райдер», 2002.
155. Сумской Д. А. Статус акціонера по континентальному праву.— М.: Издательство МГСУ «Союз», 2001.— 167 с.
156. Тарасов И.Т. Учение об акционерных компаниях. - М.: Статут, 2000. 666 с.
157. Татьков В.І. Правова природа, склад і зміст установчих документів акціонерного товариства. Автореферат дис. .. канд.юрид.наук. Донецьк, 2003. 20 с.
158. Цепов Г.В. Акционерные общества: теория и практика: Учебное пособие. М.: Проспект, 2008. — 200 с.
159. Цікало В.І. Суб'єктивне корпоративне право: поняття, ознаки та види // Проблеми здійснення охорони прав учасників цивільних правовідносин: 36.статей та тез повідомлень учасників міжнародної науково-практичної конференції (м. Макіївка, 21-22 вересня 2007р.) /
160. Ред.кол. Р.Б. Шишка, Р.В.Мавліханова—. Макіївка-Харків, 2007. С. 36-38.
161. Шапкина Г.С. Применение акционерного законодательства. М.: Статут, 2009. 320 с.
162. Шиткина И.С. Холдинги: правовое регулирование и корпоративное управление: научно-практ. издание. - М., 2006. 648 с.
163. Щербакова Н.В. Правове регулювання злиття та приєднання господарських товариств. Автореферат дис. канд. юрид. наук. Донецьк, 2006. 20 с.
164. Щербина В.С. Суб'єкти господарського права. Монографія. К.: Юрінком Інтер, 2008. — 264 с.
165. Щербина В.С. Правова природа корпоративних відносин // Українське комерційне право. 2006. - № 7. С. 10-14.
166. Щербина В.С. Корпоративные отношения как предмет правового регулирования // Альманах цивилистики: Сб.статей. Вып. 1 / Под ред. Р.А. Майданика. К.: Правова єдність, 2008. С. 222-235.
167. Щербина О. В. Правове становище акціонерів за законодавством України. Автореферат дис. .. канд.юрид.наук. К., 2001. 15 с.
168. Щербина О. В. Правове становище акціонерів за законодавством України.— К.: Юрінком Інтер, 2001.— 160 с.
169. Янкова О. С. Правове регулювання статутного фонду комерційних організацій. Автореферат дис. канд. юрид. наук.— Донецьк, 2000.— 20 с.
170. Лворська О. Проблемні питання правового регулювання ринку цінних паперів та діяльності акціонерних товариств // Захист прав інвесторів у світлі нового Цивільного кодексу: Матеріали семінару 16-18 квітня 2003р. — Львів. Юридичний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка. — 2003. С. 58 — 72.
171. Яворська О., Сивий Р. Проблеми правосуб'єктності закритих акціонерних товариств: чинне та нове цивільне законодавство // Підприємництво, господарство і право. — 2004. — № 3. — С. 54 — 61.
172. Яворська О. Правовий статус господарських товариств за цивільним законодавством України // Вісник Прикарпатського університету імені Василя Стефаника. Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України. — Івано-Франківськ. — 2004. С. 71 78.
173. Лворська О. Корпоративні відносини за новим цивільним законодавством: вирішені чи нові проблеми // Вісник ЛНУ. Серія юридична. — Львів. — 2004. Вип. 39. — С. 282 — 289.

174. Яворська О., Сивий Р. Закриті акціонерні товариства в Україні: проблеми та перспективи в правовому регулюванні корпоративних відносин // Юридична Україна. — 2004.— № 3. — С. 40 — 48.

175. Яворська О. С. Правове регулювання відносин власності за цивільним законодавством України: Навчальний посібник. — К.: Атіка, 2008. — 256 с.

176. Яворська О. Проблеми майнової відповідальності засновників за зловживання конструкцією «юридична особа». Актуальні проблеми цивільного, житлового та сімейного законодавства : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 90-річчю з дня народження д-ра юрид. наук, проф. В. П. Маслова, 16 березня 2012 р. / (редкол.: В. І. Борисова (відп. ред.) та ін.) ; Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого».— 69. — 464 с. : Право, 2012. С. 65.

177. Яворська О. С. Проблемні питання захисту прав учасників товариства з обмеженою відповідальністю // Право. Науковий Вісник Ужгородського національного університету. Серія Право. Випуск 20. Частина 11. Том 1. — Ужгород, 2012. — С. 273 — 276.

178. Яворська О. С. Саморегулівні організації на ринку цінних паперів. Університетські наукові записки. Часопис Хмельницького університету управління та права.— Випуск 4 (48) / 2013. — Хмельницький. — 2013. — С. 75 — 82.

179. Яворська О. С. Суб'єкти спільного інвестування в Україні [Текст] / О. С. Яворська // Часопис Національного університету «Острозька Академія». Серія «Право». 2014. № 1 (9). [Електронний ресурс] — Режим доступ у: <http://lj.oa.edu.ua/articles/2014/n1/14vosssi.pdf>.

180. Яворська О. С. Господарське товариство однієї особи / Корпоративне право України та інших європейських країн: порівняльно-правова характеристика. Збірник наукових праць за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної конференції 26-27 вересня 2014 року. Івано-Франківськ, 2014. — С. 61-65.

Іноземна література

1. Armentano T.Dominic. Antitrust and Monopoly: Anatomy of a Policy Failure.-New York: Holmes & Meiler, 1990. - 292 p.
2. Bain J. Barriers to New Competition. - Cambridge, Mass: Harvard Univ. Press, 1956.
3. Baker R.. Competition and Regulation: Charles River Bridge Recrossed f|Corn. Law Review 159 (1975). - P. 58-76.
4. Baumol W.J., Panzar J.C., and Willing R.D., Contestable Markets and the Theory of Industry Structure.- New York: Harcourt Brace Jovanovich, 1982
5. Bork Robert.The Antitrust Paradox: A Policy at War with Itself.-New York: Basic Books, 1978. - 594 p.
6. Fronties of Competition Law. - London: Wiley Chancery Law Publishing, 1994. - 254 p.
7. Hannah L., Kay J.A. Concentration in modern Industry.- London: Macmillan, 1977.
8. Hardie H. Antitrust Policy If The Economic System in UK.-Oxford: Ox ford University Press, 1977. - P. 391-412.
9. Hayek, Frederick A. Constitution of Liberty.-Chicago: University of Chi cago Press, 1960. - 296 p.
- 10.Marshall. The principles of Economics.-London: Macmillan & Co., 1890. 374 p.
- 11.McClelland C. David. The Society and Business.-New York:Van Nos- trand, 1965. - 395p.

12. Mitsuo Matsushita. International Trade and Competition Law in Japan.- Oxford: Oxford University Press, 1993. - 352 p.
13. Pierce J. Richard. Economic Regulation: Cases and Materials.- Cincinnati: Anderson Publishing Co., 1994. - 391 p.
14. Raybould , O.M. Law of Monopolies Competition Law and Practice in the U.S.A., EEC, Germany and the U.K. - Graham & Trotman., 1991. - 534 p.
15. Shapero Albert. Entrepreneurship and Economic Development-Milwaukee, WI: Center for Venture Management, Summer 1975. - P. 177-199.
16. Shapiro S. Irving. Business and the Public Policy Process 11 John T. Dunlop. Business and Public Policy. Cambridge, MA: Harvard University Press, 1980. - P. 15-32.
17. Stigler J. George. The Theory of Economic Regulation If Bell Journal of Economics and Management 2 (Spring 1974). - P. 3-32.
18. Swann Dennis. The Regulatory Scene. Chicago: University of Chicago Press, 1984. - 425 p.
19. Ward Bowman. Patents and Antitrust Law.-Chicago:University of Chicago Press, 1973. - 636 p.
20. William E. Kovacic. Designing and Implementing Competition and Consumer Protection Reforms in Transitional Economies: Perspectives from Mongolia, Nepal, Ukraine, and Zimbabwe //Depaul Law Review. -1995. Vol. 44. - P. 1197-1224.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.zakon.rada.gov.ua>
2. <http://zakon.nau.ua/>
3. <http://www.kmu.gov.ua>
4. <http://www.pravo.org.ua>
5. <http://www.president.gov.ua>
6. <http://www.minregionbud.gov.ua>
7. <http://www.reyestr.court.gov.ua>

Примітки:

1. Робоча програма навчальної дисципліни є нормативним документом вищого навчального закладу і містить виклад конкретного змісту навчальної дисципліни, послідовність, організаційні форми її вивчення та їх обсяг, визначає форми та засоби поточного і підсумкового контролю.

2. Розробляється викладачем. Робоча програма навчальної дисципліни розглядається на засіданні кафедри і затверджується завідувачем кафедри.